

Tillægsbetænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 15. juni 2005

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love

(Udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår specialundervisning, forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning m.v.)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. februar 2005 og var til 1. behandling den 29. marts 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget. Udvalget afgav betænkning den 8. juni 2005. Lovforslaget var til 2. behandling den 14. juni 2005, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 1 møde.

Samråd

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 2 spørgsmål til undervisningsministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et samråd med udvalget den 15. juni 2005. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for besvarelsen af spørgsmålene. Ministerens talepapir er optrykt som bilag 2 til tillægsbetænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)
Tina Nedergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Louise Frevert (DF) Søren Krarup (DF)
Carina Christensen (KF) fmd. Allan Niebuhr (KF) Bjarne Laustsen (S) Carsten Hansen (S)
Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S) Margrethe Vestager (RV) nfm. Bente Dahl (RV)
Eigil Andersen (SF) Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurin (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 108 omdelt efter afgivelse af betænkning**Bilagsnr. Titel**

41	Betænkning afgivet den 8. juni 2005
42	1. udkast til tillægsbetænkning
43	Ministerens talepapir fra samrådet den 15/6-05, fra undervisningsministeren

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 108 omdelt efter afgivelse af betænkning**Samrådspm.nr. Titel**

B	Samrådspm. om uddybning af ministerens besvarelser af spørgsmål 68 og 69, til undervisningsministeren
C	Samrådspm., om der vil finde en særlig evaluering sted af voksenuddannelsescentrene inden 2008, herunder med hensyn til kapacitet og geografisk spredning, til undervisningsministeren

Undervisningsministerens talepapir fra samrådet den 15. juni 2005

Talepapiret er optrykt efter ønske fra udvalget.

Samrådspørgsmål B:

Ministeren bedes uddybe sine besvarelser af spørgsmål 68 og 69, jf. L 108 – svar på spørgsmål 68 og 69. I den forbindelse ønskes en redegørelse for, hvorfor ministeren ikke vil stille et ændringsforslag, som betyder, at ministeren efter indstilling fra et eller flere regionsråd og efter høring kan gribe ind, hvis der er uddannelsesinstitutioner, som er ved at udkonkurrere de andre udbydere på området.

Svar:

Opgave- og ansvarsfordeling for fvu og ordblindeundervisning

Kommunalreformen indebærer, at drifts- og finansieringsansvaret overgår til staten. FVU og ordblindeundervisningen forankres på de eksisterende voksenuddannelsescentre, der omdannes til selvejende institutioner.

De enkelte voksenuddannelsescentre godkendes af undervisningsministeren. Det enkelte voksenuddannelsescenter skal efter forslaget sikre, at alle, der er berettiget til henholdsvis forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, kan modtage denne undervisning inden for en rimelig geografisk afstand og på flere typer af institutioner.

Hvordan sikres spredning i udbuddet?

Som jeg har beskrevet i min skriftlige besvarelse af spørgsmål 68 og 69 er der en række konkrete forslag i lovforslaget, som skal sikre, at forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne udbydes på flere institutionstyper. Jeg skal nævne:

For det første skal det enkelte voksenuddannelsescenter sikre, at alle, der er berettigede til forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, kan modtage denne undervisning inden for en rimelig geografisk afstand og på flere typer af institutioner.

For det andet skal regionsrådet i samarbejde med voksenuddannelsescentrene og de øvrige udbydere af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne koordinere tilbuddene i regionen, så der er et tilstrækkeligt bredt udbud - både geografisk og på flere institutionstyper.

Til støtte for regionsrådets koordinering udarbejder det enkelte voksenuddannelsescenter en plan for centrets udbud af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne. Af planen vil spredningen af tilbuddet – både geografisk og på institutionstyper - fremgå.

Regionsrådet høres om planen forud for indgåelse eller opsigelse af driftsoverenskomster. Desuden har jeg fremsat ændringsforslag om, at voksenuddannelsescentret skal indhente udtalelse fra centrets uddannelsesudvalg forud for indgåelse af driftsoverenskomster, og om at uddannelsesudvalget skal være obligatorisk.

For det tredje er der i forslagens § 6 indsat en overgangsbestemmelse, som indebærer, at voksenuddannelsescentrene frem til udgangen af december 2008 skal tilbyde driftsoverenskomst på uænd-

rede vilkår til de institutioner, som med udgangen af 2006 har gældende driftsoverenskomst med amtsrådet om forberedende voksenundervisning eller ordblindeundervisning for voksne.

For det fjerde er der i L 106 indsat bestemmelser om udbudsgodkendelse for et voksenuddannelsescenter. En lang række forhold skal være i orden, før et voksenuddannelsescenter kan få en udbudsgodkendelse fra ministeriet.

Ved godkendelsen vil det blandt andet blive stillet som krav til voksenuddannelsescentrene, at forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne skal udbydes på flere institutionstyper, for at der er et tilstrækkeligt og varieret tilbud til alle inden for en rimelig geografisk afstand.

De voksenuddannelsescentre, der drives af amterne i dag, godkendes umiddelbart som selvejende institutioner. Men det vil være en forudsætning, at det enkelte VUC opfylder de betingelser, der fremgår af L 106, og som vil blive stillet i forbindelse med en udbudsgodkendelse.

Der bliver fastsat nærmere regler om geografisk afstand og om samarbejdet mellem regionsrådet, voksenuddannelsescentrene og de øvrige udbydere.

Jeg finder, at de nævnte fire tiltag tilsammen er en tilstrækkelig sikring af, at der vil blive udbudt forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne på flere institutionstyper. Og at der dermed vil være et tilstrækkeligt og varieret tilbud til alle inden for en rimelig geografisk afstand.

Reaktionsmuligheder

Hvis et voksenuddannelsescenter ikke overholder vilkårene i godkendelsen, er der flere sanktionsmuligheder. For eksempel kan ministeriet tilbageholde tilskud, eller tilskud kan helt bortfalde. Der kan også stilles krav om tilbagebetaling.

Hvis regionsrådet finder, at samarbejdet mellem regionsrådet, voksenuddannelsescentrene og de øvrige udbydere ikke gør det muligt for regionsrådet at varetage sin koordinerende funktion, kan regionsrådet naturligvis orientere Undervisningsministeriet herom. På samme måde kan regionsrådet eller andre gøre ministeriet opmærksom på manglende overholdelse af de vilkår, der følger med at være godkendt som voksenuddannelsescenter.

Hvis ministeriet modtager en sådan henvendelse, skal ministeriet undersøge omstændighederne nærmere. Som nævnt er der flere sanktionsmuligheder, hvis det viser sig, at et voksenuddannelsescenter ikke overholder vilkårene i godkendelsen.

Konkurrence

Voksenuddannelsescentrene har pligt til at udbyde forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne på andre typer af uddannelsesinstitutioner ved at indgå driftsoverenskomst. Hvis et voksenuddannelsescenter ikke sikrer et udbud på andre typer af uddannelsesinstitutioner, overholder centret ikke vilkårene for udbudsgodkendelsen.

Mellem de enkelte driftsoverenskomstparter vil der selvfølgelig kunne være konkurrence. Nu er der i lovforslaget ikke foretaget en regulering af vilkårene for driftsoverenskomsterne. Men det enkelte voksenuddannelsescenter kan i driftsoverenskomsterne sætte rammer, der kan sikre, at de enkelte driftsoverenskomstparter ikke udkonkurrerer hinanden.

I den koordinering, som regionsrådet skal stå for i samarbejde med voksenuddannelsescentrene og andre udbydere af forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, indgår bl.a. kapaciteten. Heri kan bl.a. indgå den kapacitet, som de forskellige udbydere skal tilvejebringe.

Jeg har tillid til, at regionsrådet, voksenuddannelsescentrene og driftsoverenskomtparterne i deres koordineringen kan sikre en planlægning, som gør, at konkurrence – som kan være god – ikke indebærer, at det brede og varierede tilbud ikke længere er til stede.

Det vil under alle omstændigheder være op til voksenuddannelsescentrene at sikre, at forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne udbydes på flere institutionstyper. Og at det sker, så der er et tilstrækkeligt og varieret tilbud til alle inden for en rimelig geografisk afstand. Herunder kan centret jo i den pågældende udbyders driftsoverenskomst indsætte retningslinjer for kapaciteten.

Ud fra mine bemærkninger om opgave- og ansvarsfordeling for forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne samt om konkurrence finder jeg ikke grundlag for at fremsætte et ændringsforslag. Jeg synes, at vi har mange håndtag allerede, og kan ikke se behovet for, at ministeren efter indstilling fra et eller flere regionsråd og efter høring kan gribe ind, hvis der er uddannelsesinstitutioner, som er ved at udkonkurrere de andre udbydere på området for forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne.

Samrådspørgsmål C:

Ministeren bedes oplyse, om der vil finde en særlig evaluering sted af voksenuddannelsescentrene inden 2008, herunder med hensyn til kapacitet og geografisk spredning.

Svar:

Indledningsvis vil jeg svare ganske kort: Nej, der er ikke planlagt gennemført en særlig evaluering af voksenuddannelsescentrene inden 2008, hverken med hensyn til kapacitet eller geografisk spredning.

Jeg vil gøre opmærksom på, at det ikke kræver en særlig lovhjemmel at gennemføre evalueringer af voksenuddannelsescentrene. Heller ikke en evaluering af kapaciteten og den geografiske spredning af udbuddene. Det kan vi altid iværksætte, hvis behovet viser sig. Voksenuddannelsescentrene som sådan er netop blevet evalueret af Danmarks Evalueringsinstitut. Evalueringen kom så sent som mandag i denne uge. Og for så vidt angår kapaciteten og den geografiske spredning mener jeg faktisk ikke, der er behov for at foretage en særlig evaluering af inden udgangen af 2007.

Det vil falde mig naturligt at følge området tæt i de kommende år. Og vi vil naturligvis være særligt opmærksomme i den første periode efter kommunalreformens ikrafttræden. Hvad angår VUC og driftsoverenskomtparternes udbud af FVU, kan ministeriet til enhver tid kræve alle oplysninger om undervisningen. Ministeriet både kan og vil indsamle statistiske data om f.eks. aktivitetsudviklingen og om, hvordan aktiviteten fordeler sig på udbydertyper – præcis som vi gør det i dag. På den måde vil vi nøje følge udviklingen på området.

Det enkelte VUC skal udarbejde en plan for centrets udbud af FVU og ordblindeundervisning for voksne, og regionsrådet skal høres om planen. I planen indgår VUC's mål for indsatsen samt en vurdering af behovet, ligesom omfanget af udbuddet ved det pågældende VUC og ved driftsoverenskomtparterne indgår i planen. Det vil være muligt for ministeriet at indhente disse planer og på den måde få indsigt i de enkelte VUC'ers udbud.

Ministeriet har mange muligheder for at følge med i udviklingen på området og vil bestemt benytte sig af de muligheder. Jeg finder det derfor ikke nødvendigt at indføre en bestemmelse om, at VUC'erne skal evalueres, herunder evalueres på et bestemt tidspunkt. Jeg må henvise til aftaleteksten til L 106, hvor det fremgår, at Undervisningsministeriet agter at udarbejde og afgive en institutionspolitisk redegørelse. Også spørgsmål, der relaterer til den faktiske opgaveløsning på VUC eller hos driftsoverenskomtparter, vil kunne indgå her.